

УДК 336.225.673
JEL H-390

О.А. Шевчук, д-р екон. наук, доц.
Університет банківської справи Національного банку України

ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

У статті досліджено визначення сутності і різновидів податкового контролю, його складових і функціонального призначення, принципів організації і співвідношення з державним фінансовим контролем. Податковий контроль розглядається як неодмінну і дуже важливу складову як державного, так і внутрішньокорпоративного фінансового контролю і самоконтролю домогосподарств. Пропонується авторське визначення податкового контролю.

Ключові слова: державний податковий контроль, регулювання економіки, фінансова політика.

Постановка проблеми. У сучасному світі фінанси є частиною ринкових відносин та найважливішим інструментом регулювання економіки. Об'єктивна необхідність забезпечення фінансової безпеки держави зумовила необхідність вдосконалення, підвищення дієвості та ефективності податкового контролю.

Завдяки податковому контролю держава не лише вирішує свої фіскальні завдання, а й формує обґрунтовану фіскальну політику, регулює фінансову та економічну діяльність господарюючих суб'єктів. Крім того, за допомогою податкового контролю вирішуються завдання зниження рівня економічних злочинів і економічної стабілізації суспільства.

Аналіз останніх публікацій. Питанням податкового контролю присвячено роботи С. Богачова, П. Буряка, О. Жигаленко, І. Литвинчук, О. Ногіної, Ю. Соловйової, Г. Филюк, А. Чередніченко, Л. Черномордова, та ін. Незважаючи на широке висвітлення форм і методів здійснення податкового контролю в економічній літературі, недостатня увага приділяється питанням його взаємозв'язку з державною податковою політикою. Тому виникає об'єктивна необхідність уточнення сутності податкового контролю як функції податкового менеджменту і чіткого визначення меж поширення контрольних заходів, здійснюваних в оподаткуванні.

Невирішені частини проблеми. Проблематика податкового контролю розглядається дослідниками неоднозначно. Стосовно цього існують діаметрально протилежні погляди. Одні дослідники вважають, що податковий контроль є обов'язковою складовою державного фінансового контролю, інші –

самостійним видом контролю. Крім того, одні автори ототожують податкову перевірку і податковий контроль, інші зазначають підпорядкований характер цих понять. Дискусійним залишаються і питання щодо сутності і функціонального призначення, мети і завдань, принципів організації, а також форм і методів податкового контролю.

Ось чому подальших досліджень потребує визначення сутності і різновидів податкового контролю, його складових і функціонального призначення, принципів організації і співвідношення з державним фінансовим контролем. Відтак, слід уточнити сутність і змістовні характеристики податкового контролю.

Метою статті є – уточнення сутності і змістовних характеристик податкового контролю та дослідження його ролі у регулюванні підприємницької діяльності.

Результати дослідження. Розвиток конкуренції залежить від створених у суспільстві умов для розвитку підприємництва. Однією з таких умов є ефективність податкової системи й податкової політики (в тому числі податкового контролю – О.Ш.). У свою чергу, податкова політика як складова фінансової й економічної політики держави залежить від того, яку роль остання відіграє в економічних процесах і наскільки активно вона втручається в ринковий механізм. Ефективна й виважена податкова політика опосередковано сприяє розвитку конкуренції між суб'єктами господарювання, зменшує можливості реалізації ринкової влади домінуючими (чи монопольними) господарюючими суб'єктами та стимулює раціональність їх поведінки [1].

З огляду на те, що податкові відносини є найбільш формалізованою сферою суспільних відносин, актуальності набуває інституціональний підхід в дослідженні проблематики податкового контролю. При цьому слід зазначити, що з теоретико-методологічної точки зору ступінь розробленості проблематики системи планування податкового контролю як об'єкта інституціонального регулювання недостатньо розвинений і не є вичерпним. Водночас, обґрунтування інституціонального підходу до дослідження системи планування податкового контролю дозволяє аргументувати її в розвитку, взаємозв'язку різних податкових інститутів і їх елементів, реалізувати синтез комплексного, системного і ситуаційного підходів до досліджуваної теми.

Реформування податкових інститутів має базуватись на компетентнісно-сервісних засадах, що базуються на компетентнісному підході і сервісній парадигмі. Створення таких засад вимагає уточнення можливостей і компетенцій усіх учасників податкових відносин і стосується як посилення фіскальної функції оподаткування, так і нових векторів податкової діяльності – антикризового і анти тіньового впливу на економічні процеси. Податкові інститути включають систему податків, спосіб організації податкових органів та дію інших механізмів державного регулювання, пов'язаних з податковою сферою.

На думку Г. Нестерова, особливості здійснення податкового контролю поза рамками державного фінансового контролю і виокремлення його в самостійний вид контролю, вимагає розробки спеціальних методик його проведення залежно від виду податку, об'єкта оподаткування, податкової бази та інших елементів. При цьому теоретичного обґрунтування потребує визначення сутності податкового контролю, форм і методів його здійснення, з'ясування його впливу на ефективність суспільного виробництва, зміну податкової бази і економічну безпеку країни. Ним пропонується в теорії податкового контролю виокремити інститути, які з економіко-правових позицій найбільш повно розкривають його сутність і зміст. Причому він наголошує на характері відповідних відносин, зазначаючи, що в ході податкового контролю виникають відносини, які є складовою частиною податкових економіко-правових відносин, котрі мають особливі ознаки. Водночас, Г. Нестеров зазначає, що податковий контроль, з позиції його впливу на розв'язання проблем, які виникають в системі економічних відносин з приводу перерозподілу ВВП, можна розглядати як соціально-економічну категорію. Це підтверджується і тим фактом, що податковий контроль часто стає знаряддям переділу власності в інтересах групи осіб чи однієї особи. За допомогою контролю, в т.ч. і податкового, можна вирішувати завдання консолідації суспільства і розвитку суспільної самосвідомості [2].

На наш погляд, податковий контроль слід розглядати як неодмінну і дуже важливу складову як, насамперед, державного фінансового контролю (державний податковий контроль), так і внутрішньокорпоративного фінансового контролю, регіонального фінансового контролю і самоконтролю приватних підприємств та домогосподарств.

Загалом податковий контроль розглядають в економічній літературі, як функцію або елемент державного управління економікою і як особливу діяльність із дотримання податкового законодавства [3]; складову державного регулювання трансформаційної економіки [4]; основний елемент організації і дієвості податкової системи та головний інструмент ДФК [5, с. 57]; складну управлінську систему [6]; елемент управління оподаткуванням [7]; функціональний елемент податкового процесу [8]; якісно нове явище, яке знаходиться на перетині численних процесів (економічних, правових, державного регулювання фінансових і інформаційних потоків) [9]; особливу сферу діяльності, де відбувається взаємодія матеріальних і фінансових відносин у рамках єдиного товарно-грошового комплексу держави [10].

Поняття "податковий контроль" розглядається в двох аспектах: вузькому і широкому. В широкому – це сукупність заходів державного регулювання, що забезпечують в цілях реалізації ефективної державної фінансової політики економічну (в т.ч. і фінансову – О.Ш.) безпеку держави і дотримання державних і муніципальних фіскальних інтересів. У вузькому аспекті податковий контроль – це контроль державних компетентних органів за законністю і доцільністю дій в процесі введення, сплати чи стягнення податків і зборів [11]. Втім, щодо

останнього, то на наш погляд, податковий контроль має включати і контрольні заходи стосовно відшкодування частини утриманих податків.

С. Богачов, визначаючи поняття податкового контролю, виходить з його сутності не лише як інструмента нагляду за тим, наскільки суб'єкти податкової діяльності виконують свої зобов'язання перед державою, не як набору прийомів і способів, за допомогою яких компетентні органи забезпечують дотримання податкового законодавства, а як сукупності відносин, за яких і об'єкти і суб'єкти контролю несуть відповідальність за дотримання чинного законодавства, за виконання своїх зобов'язань. При цьому держава, як суб'єкт контролю, здійснює свою податкову діяльність, використовуючи певні (правові і неправові) методи. І додає, що в самому змісті податкового контролю первісно закладений елемент конфлікту, оскільки цілі у його учасників є діаметрально протилежними [12]. Водночас, на нашу думку, дане визначення обмежується виключно правовим аспектом податкового контролю, не розкриваючи належним чином всю сукупність притаманних цьому процесу відносин, серед яких, насамперед, слід виокремити економічні (фінансові, податкові) відносини.

Д. Французов вважає, що ДПК – це інститут суспільного (державного) сектору, що забезпечує контроль за процесом формування і використання державних (включаючи муніципальні) фінансових коштів і матеріальних засобів, що здійснює аналіз ефективності використання державних ресурсів усіх видів, здатний законними шляхами захищати фінансові інтереси своєї держави та її громадян, стимулювати більш ефективне використання державних і муніципальних коштів [10]. Водночас, на наш погляд, за достатньої повноти наведеного визначення, воно все ж таки випускає з виду таких важливий в умовах демократизації суспільства різновид фінансових інтересів, як фінансові інтереси територіальних громад, пов'язані з формуванням і використанням коштів місцевих бюджетів.

Більш повно сутність податкового контролю тлумачиться як діяльність податкових органів з спостереження за відповідністю процесу організації платниками податків обліку об'єктів оподаткування, методики обчислення й сплати податків і податкових платежів за чинними нормативно-законодавчими актами, виявлення відхилень, допущених у ході виконання норм податкового законодавства, та визначення впливу наслідків порушень на податкові зобов'язання [13, с. 56]. Однак, на думку Ю. Соловйової, така позиція є достатньо спірною через те, що податковий контроль фактично пов'язаний з податковим органом. Навряд чи визначення податкового контролю логічно більше пов'язувати з діяльністю тільки цих організацій. Так, безумовно, вони є основними. Проте, виникає запитання, хто здійснює контроль за нарахуванням, утриманням ПДВ при перетині митного кордону, коли необхідно сплатити ПДВ чи акцизний збір. Вважається, що основним критерієм визначення має бути об'єкт контрольних дій – система обов'язкових платежів в країні [14].

На наше переконання, державний податковий контроль здійснюють не лише податкові, а й митні органи, а також рахункові палати в частині контролю податкових надходжень до дохідної частини державного і місцевих бюджетів й використання наданих суб'єктам господарювання і фізичним особам податкових пільг.

З урахуванням вищезазначеного, на нашу думку, під державним податковим контролем слід розуміти діяльність уповноважених державою органів з контролю за дотриманням платниками податків, податковими агентами і платниками зборів і обов'язкових платежів правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків, зборів і обов'язкових платежів до державного і місцевих бюджетів і державних позабюджетних фондів, а також відшкодуванням частини утриманих податків з метою збалансування інтересів учасників податкових відносин, контролю за реалізацією підконтрольними суб'єктами своїх прав, зниження податкових ризиків держави, територіальних громад, господарюючих суб'єктів і населення, виявлення порушень податкового законодавства, запобігання їх виникненню, підвищення податкової культури і дисципліни платників податків (обов'язкових зборів і платежів).

Немає однозначного розуміння й функціонального призначення податкового контролю. Так, скажімо, Л. Черномордов підкреслює, що податковий контроль реалізує головну функцію податків – фіскальну. Він є її носієм, а економічна функція проявляється через механізм головної, фіскальної, функції. Ступінь прояву економічної функції залежить від того, як здійснюється збір податків [5, с. 57].

Як зазначає Г. Нестеров, концептуально податковий контроль виступає як процес реалізації продуктивної функції податкової системи через функції системи (інститути) податкового контролю. Таким чином, система податкових відносин є частиною фінансових відносин, пов'язаних з перерозподілом ВВП, у т.ч. в інтересах економічної (включаючи фінансову – О.Ш.) безпеки, проявляє свої функції в межах потоку грошових коштів зі сфери "бізнес" в сферу "бюджет". Ця її трансфертна здатність визначається як фіскальна функція податкового контролю, що діє незалежно від рівня розвитку економіки. Крім того, цей дослідник виокремлює й такі функції податкового контролю, як конституційна, координуюча і правова [1].

На нашу думку, з таким визначенням не можна погодитися повною мірою, оскільки, по-перше, зазначений дослідник штучно звужує потік грошових ресурсів лише в межах бізнес ↔ бюджет, випускаючи з виду таке важливе джерело поповнення місцевих і державного бюджету, як податок з доходів фізичних осіб, що сплачується за рахунок фінансів домогосподарств, а також не враховуючи сплату податків різного роду державними установами. По-друге, навряд чи можна погодитися з твердженням щодо фіскальної функції податкового контролю, оскільки остання загалом за своєю природою притаманна безпосередньо

податкам, обов'язковим зборам і платежам, а не контрольній складовій податкової системи. В цьому плані, на наш погляд, доцільно вести мову саме про контрольну функцію. Так саме викликає сумнів і правомірність виокремлення конституційної і правової функцій податкового контролю.

А. Чередніченко виокремлює такі функції податкового контролю, як функцію прогнозування, аналітичну, нормативну, управлінську, координаційну і профілактичну [4]. Однак, напевно чи можна вважати функцію прогнозування, аналітичну, нормативну функціями саме податкового контролю.

На наш погляд, з огляду на вищезокреслену природу державного податкового контролю, правомірно акцентувати увагу, поряд з традиційно вживаними, і на таких його функціях, як профілактична, політико- і безпекоутворююча. Сутність першої полягає в зниженні внаслідок контролю рівня економічних (податкових) злочинів і податкових ризиків; другої – реальному впливі державного податкового контролю на реалізацію фінансової, грошово-кредитної, бюджетної, податкової, митної і валютної політик, а третьої – забезпеченні національної безпеки загалом і фінансової безпеки держави й її регіонів, галузей господарського комплексу, господарюючих суб'єктів і окремих громадян зокрема.

Для підвищення дієвості податкового контролю слід створити і надати в розпорядження податкових органів єдину базу даних, яка б включала інформацію за всіма видами податків і мит (включаючи всі дані за зовнішньоторговельними угодами), відомості від міграційних органів, банків і страхових компаній, бази даних за угодами на фондовому ринку і обліком об'єктів нерухомості.

Водночас, вбачається доцільним унормувати відповідальність контролюючих органів за незаконне стягнення законодавчо непередбачених зборів і зменшення платежу, а також порушення податкової таємниці.

Висновки. З метою реалізації політики регулювання економіки, спрямованої на спрощення умов господарювання, покращення бізнес-клімату надважливим є підвищення дієвості податкового контролю за рахунок розширення сфери превентивного податкового контролю (надання консультаційно-методичної допомоги платникам податків, своєчасне висвітлення відомостей про зміни податкового законодавства, інформації про найбільш типові і злісні порушення податкового законодавства та судову практику, що є важливою умовою для зменшення кількості податкових правопорушень); розширення юридично значущого електронного документообігу не лише на процеси міжвідомчого обміну документами, а й на процеси взаємодії платників і податкових органів (вимоги про сплату податків, проведення автоматизованого звіряння розрахунків, надання інформації про відкриття і/або закриття рахунків платника податків у банках і вимога документів, що підтверджують підстави застосування пільг), що істотно знижує

витрати на адміністрування і сплату податків (за оцінками європейської Асоціації фінансових директорів корпорацій, витрати лише на обробку паперових рахунків-фактур можуть бути знижені за рахунок їх електронної обробки до 80%, що дозволяє економити країнам ЄС близько 250 млрд. євро на рік [15]); впровадження сервісу "Особистий кабінет платника податків", доступного через Інтернет, який має включати проведення реєстрації, перереєстрації, звіряння розрахунків, запити документів, здійснення заліків і повернення податків.

Література

1. Філюк Г.М. Вплив бюджетно-податкової політики на трансформацію ринкових структур в Україні. / Г. М. Філюк // *Фінанси України*. – 2009. – №5. – С. 56-65.
2. Нестеров Г. Г. Развитие механизмов налогового контроля в системе обеспечения экономической безопасности России : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. экон. наук : спец. 08.00.10 "Финансы, денежное обращение и кредит" / Г. Г. Нестеров. – М., 2009. – 26 с.
3. Литвинчук І. В. Податковий контроль : напрями удосконалення [Електронний ресурс] / І. В. Литвинчук, Н. М. Бурківська // . – Режим доступу: http://www.ztu.edu.ua/ua/science/publishing/visnik/econom/2_48/43.pdf.
4. Чередніченко А. П. Податковий контроль в умовах трансформаційної економіки України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. экон. наук : спец. 08.04.01 "Фінанси, грошовий обіг і кредит" / А. П. Чередніченко. – Одеса, 2005. – 20 с.
5. Черномордов Л. И. Организационно-правовые методы и формы осуществления налогового контроля / Л. И. Черномордов // *Культура народов Причерноморья*. – 2008. – № 144. – С. 57–61. – (Серия "Экономическая").
6. Жигаленко О.В. Ефективність податкового контролю в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. экон. наук : спец. 08.00.08 "Гроші, фінанси і кредит" / О. В. Жигаленко. – К., 2009. – 24 с.
7. Сибатуллина Л. Р. Совершенствование налогового контроля в современных условиях : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. экон. наук : спец. 08.00.10 "Финансы, денежное обращение и кредит" / Л. Р. Сибатуллина. – Екатеринбург, 2008. – 27 с.
8. Ногина О. А. Налоговый контроль : вопросы теории / О. А. Ногина. – СПб. : Питер, 2002. – 160 с.
9. Шашкова Т. Н. Совершенствование системы планирования налогового контроля организаций : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. экон. наук : спец. 08.00.10 "Финансы, денежное обращение и кредит" / Т. Н. Шашкова. – М., 2007. – 24 с.
10. Французов Д. В. Организация налогового контроля в системе государственного регулирования : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. экон. наук : спец. 08.00.05 "Экономика и управление народным хозяйством" / Д. В. Французов. – М., 2008. – 23 с.
11. Крохина Ю. А. Налоговое право России / Ю. А. Крохина. – М.: Норма, 2003. – 303 с.
12. Богачев С. И. Налоговый контроль в Республике Казахстан и направления его совершенствования : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. экон. наук : спец. 08.00.10 "Финансы, денежное обращение и кредит" / С. И. Богачев. – Караганда, 2006. – 31 с.

Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2015. – № 1(30)

13. Буряк П. Ю. Податковий контроль : підруч. / П. Ю. Буряк, Б. А. Карпінський, Н. С. Залуцька, В. З. Білінський. – К. : Хай-Тек Прес, 2007. – 608 с.

14. Соловійова Ю. О. Податковий контроль як спеціальний вид державного фінансового контролю [Електронний ресурс] / Ю. О. Соловійова. – Режим доступу: http://www.lex-line.com.ua/?go=full_article&id=250.

15. Communiqué following a meeting between EACT and EPC [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eact.eu/content/view/106/45/>.

Reference:

1. Fylyuk H.M. Vplyv byudzhetno-podatkovoyi polityky na transformatsiyu rynkovykh struktur v Ukraini / H. M. Fylyuk // *Finansy Ukrainy*. – 2009. – #5. – С. 56-65

2. Nesterov H. H. Razvitye mekhanizmov nalohovoho kontrolya v systeme obespechenyya ekonomycheskoy bezopasnosti Rossyy : avtoref. dys. na soyskanye uchen. stepeny kand. ekon. nauk : spets. 08.00.10 "Fynansy, denezhnoe obrashchenye i kredit" / H. H. Nesterov. – М., 2009. – 26 s.

3. Lytvynchuk I. V. Podatkovyy kontrol' : napryamy udoskonalennya [Elektronnyy resurs] / I. V. Lytvynchuk, N. M. Burkiv's'ka // . – Rezhym dostupu: http://www.ztu.edu.ua/ua/science/publishing/visnik/econom/2_48/43.pdf

4. Cherednichenko A. P. Podatkovyy kontrol' v umovakh transformatsiyanoi ekonomiky Ukrainy : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ekon. nauk : spets. 08.04.01 "Finansy, hroshovyy obih i kredit" / A. P. Cherednichenko. – Odesa, 2005. – 20 s.

5. Chernomordov L. Y. Orhanyzatsyonno-pravovyye metody i formy osushchestvlenyya nalohovoho kontrolya / L. Y. Chernomordov // *Kul'tura narodov Prychornomor'ya*. – 2008. – # 144. – С. 57–61. – (Seryya "Экономычeskaya")

6. Zhyhalenko O.V. Efektyvnist' podatkovoho kontrolyu v Ukraini : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ekon. nauk : spets. 08.00.08 "Hroshi, finansy i kredit" / O. V. Zhyhalenko. – К., 2009. – 24 s.

7. Sybahatullyna L. R. Sovershenstvovanye nalohovoho kontrolya v sovremennykh uslovyiyakh : avtoref. dys. na soyskanye uchen. stepeny kand. ekon. nauk : spets. 08.00.10 "Fynansy, denezhnoe obrashchenye y kredit" / L. R. Sybahatullyna. – Ekaterynburh, 2008. – 27 s.

8. Nohyna O. A. Nalohovyy kontrol' : voprosy teoryy / O. A. Nohyna. – SPb. : Pyter, 2002. – 160 s.

9. Shashkova T. N. Sovershenstvovanye systemy planyrovannyya nalohovoho kontrolya orhanyzatsyy : avtoref. dys. na soyskanye uchen. stepeny kand. ekon. nauk : spets. 08.00.10 "Fynansy, denezhnoe obrashchenye y kredit" / T. N. Shashkova. – М., 2007. – 24 s.

10. Frantsuzov D. V. Orhanyzatsyya nalohovoho kontrolya v systeme hosudarstvennoho rehulyrovannyya : avtoref. dys. na soyskanye uchen. stepeny kand. ekon. nauk : spets. 08.00.05 "Экономыка y upravlenye narodnym khazyaystvom" / D. V. Frantsuzov. – М., 2008. – 23 s.

11. Krokhyina Yu. A. Nalohovoe pravo Rossyy / Yu. A. Krokhyina. – М.: Norma, 2003. – 303 с.

12. Bohachev C. Y. Nalohovyy kontrol' v Respublyke Kazakhstan y napravlenyya eho sovershenstvovannyya : avtoref. dys. na soyskanye uchen. stepeny kand. ekon. nauk : spets. 08.00.10 "Fynansy, denezhnoe obrashchenye y kredit" / C. Y. Bohachev. – Karahanda, 2006. – 31 s.

13. Buryak P. Yu. Podatkovyy kontrol' : pidruch. / P. Yu. Buryak, B. A. Karpins'kyy, N. S. Zaluts'ka, V. Z. Bilins'kyy. – К. : Khay-Tek Pres, 2007. – 608 s.

14. Solovyova Yu. O. Podatkovyy kontrol' yak spetsial'nyy vyd derzhavnogo finansovoho kontrolyu [Elektronnyy resurs] / Yu. O. Solovyova. – Rezhym dostupu: http://www.lex-line.com.ua/?go=full_article&id=250.

16. Communiqué following a meeting between EACT and EPC [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eact.eu/content/view/106/45/>.

О.А. Шевчук, д-р экон. наук, доцент

Университет банковского дела Национального банка Украины

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ НАЛОГОВЫЙ КОНТРОЛЬ КАК ИНСТРУМЕНТ РЕГУЛИРОВАНИЯ ЭКОНОМИКИ

В статье исследовано определения сущности и разновидностей налогового контроля, его составляющих и функционального назначения, принципов организации и соотношение с государственным финансовым контролем. Налоговый контроль рассматривается как непрменная и очень важная составляющая как государственного, так и внутрикорпоративного финансового контроля и самоконтроля домохозяйств. Предлагается авторское определение налогового контроля.

Ключевые слова: *государственный налоговый контроль; регулирование экономики; финансовая политика.*

O. Shevchuk, Associate Professor

The University of Banking of the National Bank of Ukraine

STATE TAX CONTROL AS AN ECONOMIC REGULATION INSTRUMENT

The article studies the nature of tax control as a function of tax management. Proved that tax control should be regarded as indispensable and very important part of a primarily state financial control (state tax control) and internal corporate financial control, financial control and regional self-entrepreneurs and households. State tax control is carried out not only tax but also the customs authorities and counting Chamber of Control of tax revenues to the revenue side of the state and local budgets and use provided by entities and individuals tax benefits. Proposed improved interpretation of the essence of government tax control by distinguishing among the subjects of tax audits agents necessary control measures regarding refund of withheld taxes emphasis on the need to ensure the reduction of tax risks.

Keywords: *state tax control; economy regulation; financial policy.*